

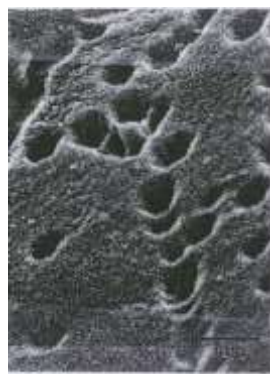

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Optimal kaliumgödsling i stråsäd

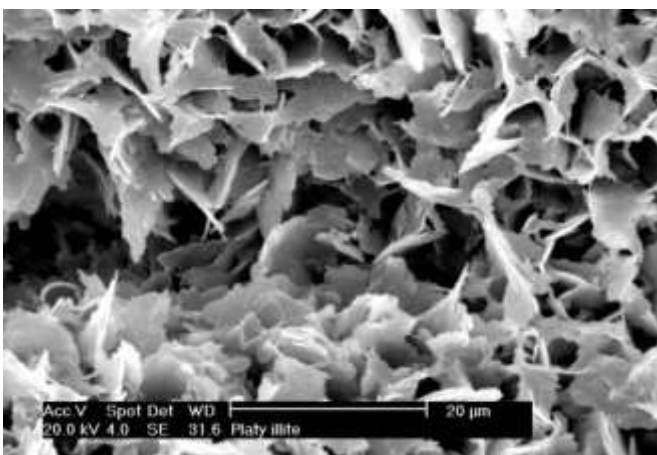
Magnus Simonsson, Mark och miljö, SLU

Kaliumkällor i jord

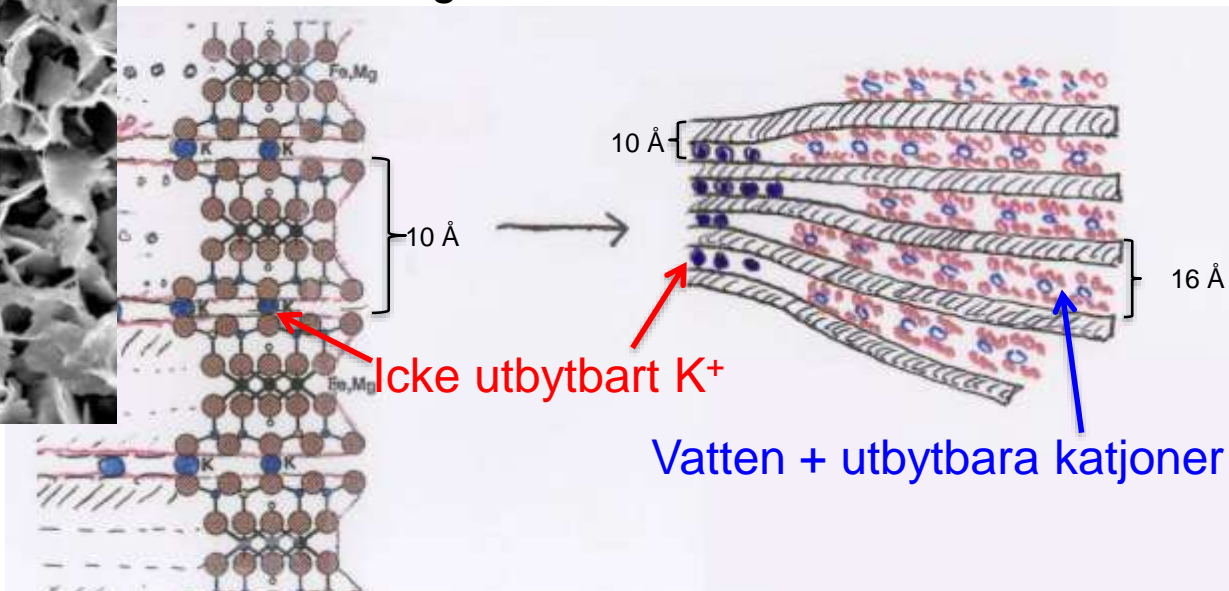
Kalifältspat, KAlSi_3O_8

<http://core.ecu.edu/>

<http://www.minersoc.org/>

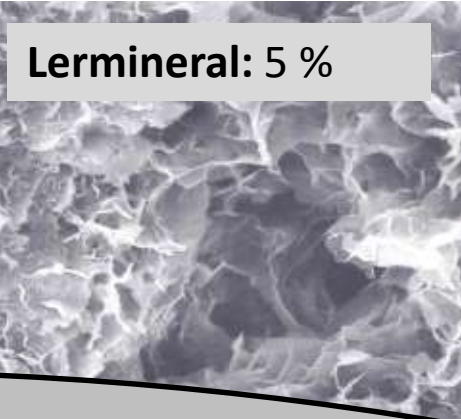
Lermineral: glimmer, illit, illit/vermikulit

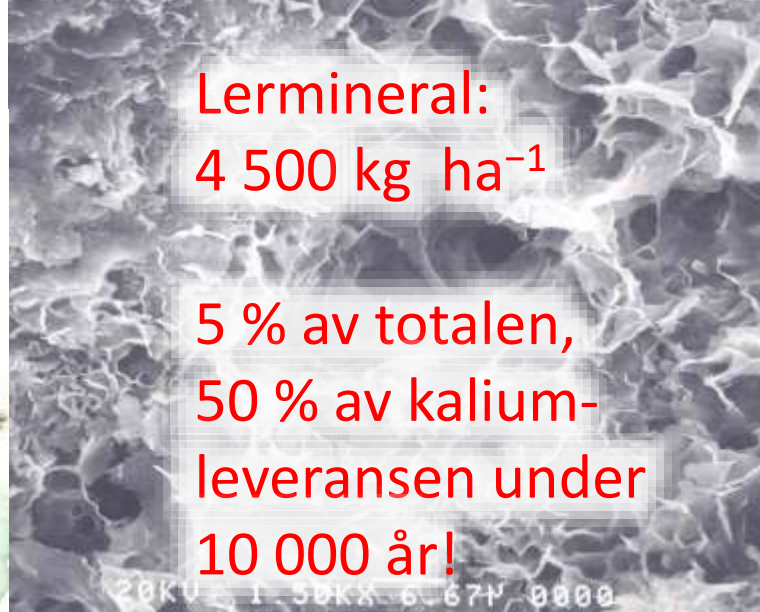
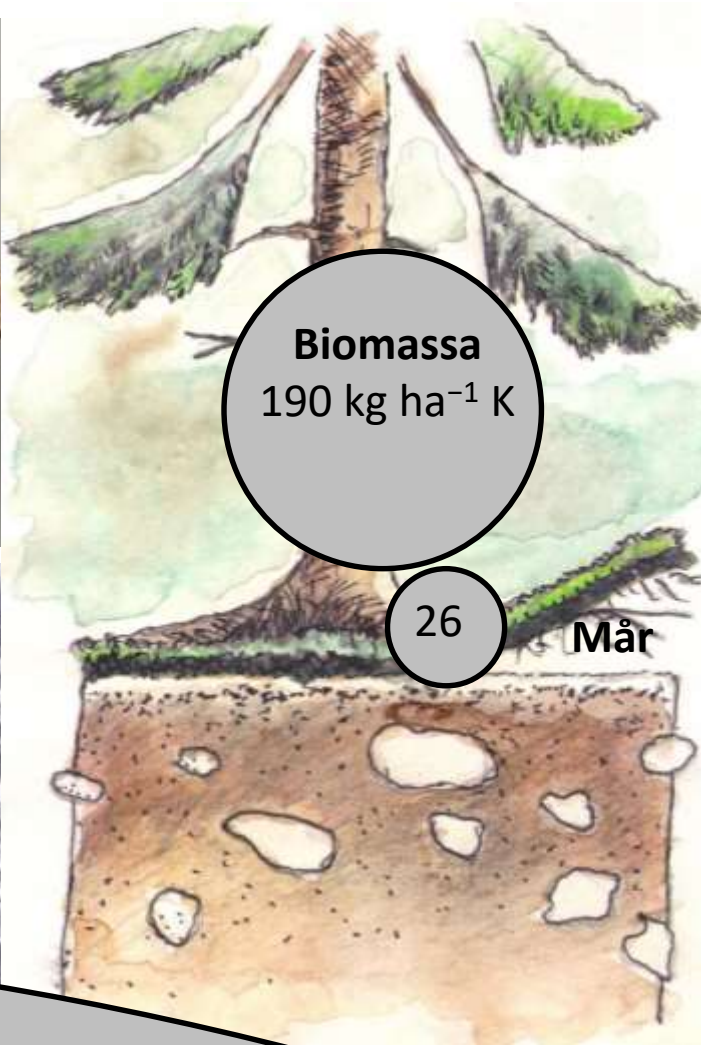
Skogaby, Halland

Kalifältspat: 95 %

Lermineral: 5 %

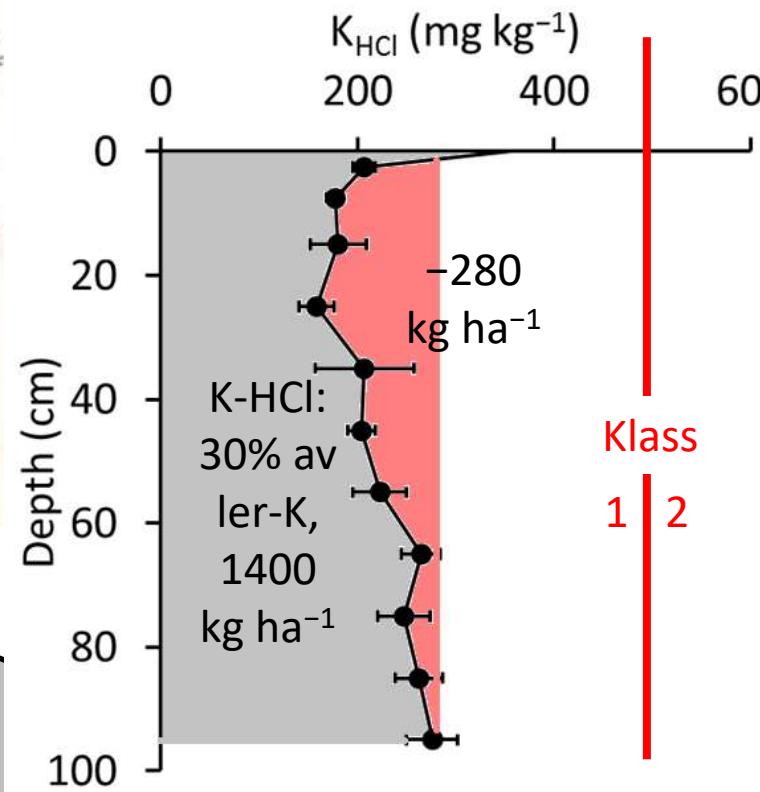

**Lermineral:
4 500 kg ha⁻¹**

**5 % av totalen,
50 % av kalium-
leveransen under
10 000 år!**

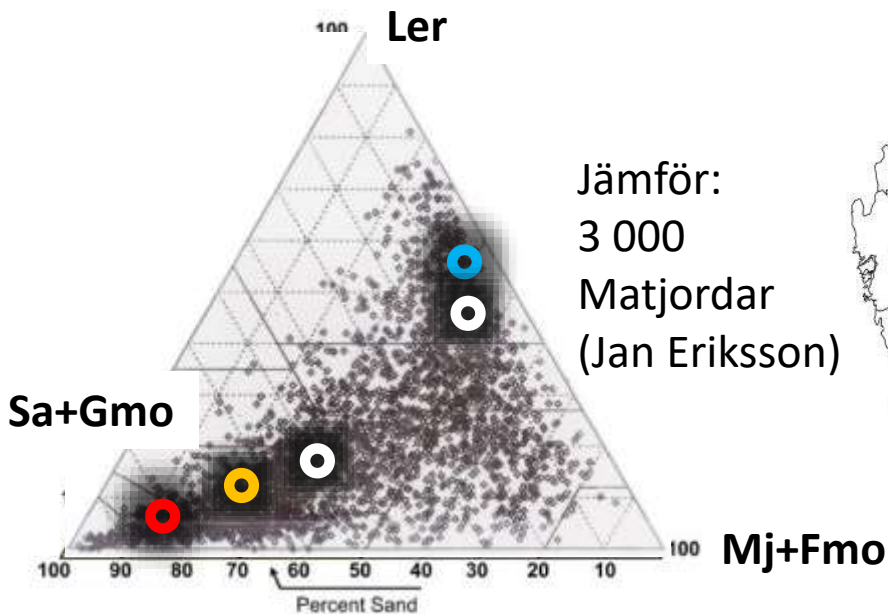
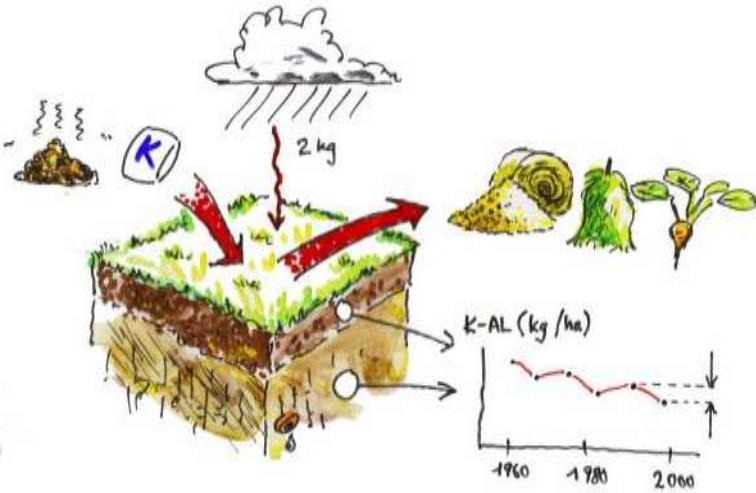
**Totalt, mineral
(0-50 cm)
89 000 kg ha⁻¹ K**

[Simonsson et al. 2016. Biogeochemistry 131, 77-102.](#)

Kaliumbalanser i bördighetsförsök

30–40 års kaliumbalans

Jämför:
3 000
Matjordar
(Jan Eriksson)

Kungsängen
gyttjelera

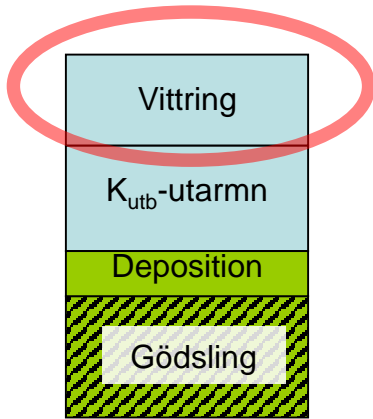
Fjärdingslöv
moränlera

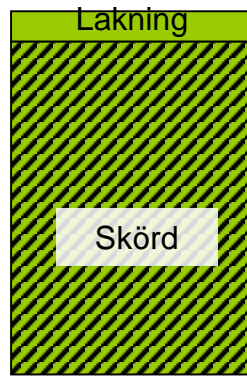
Högåsa
lerig sand

Negativ fältbalans

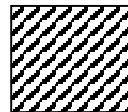
Källor

Sänkor

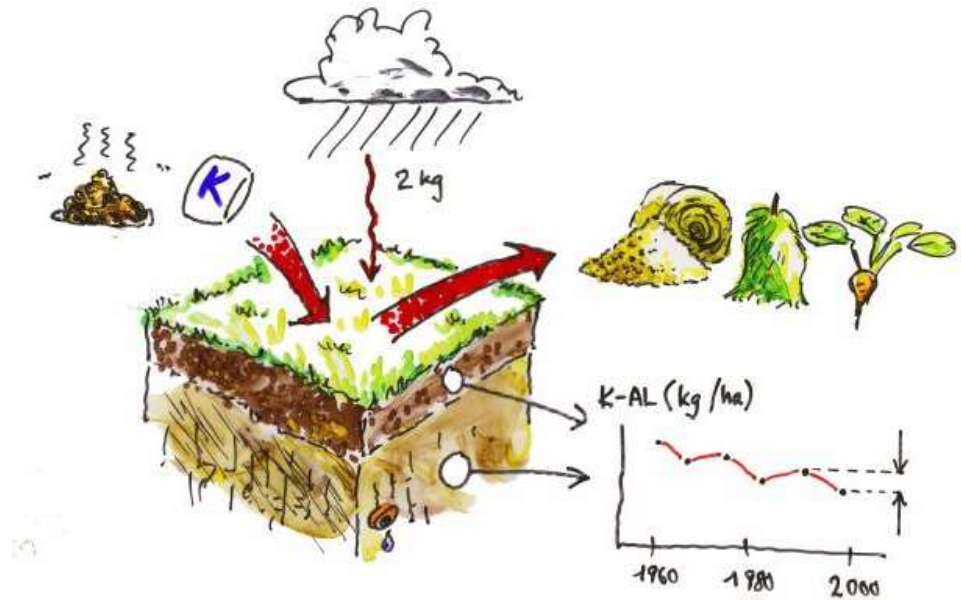
Till- och bortförel, marken

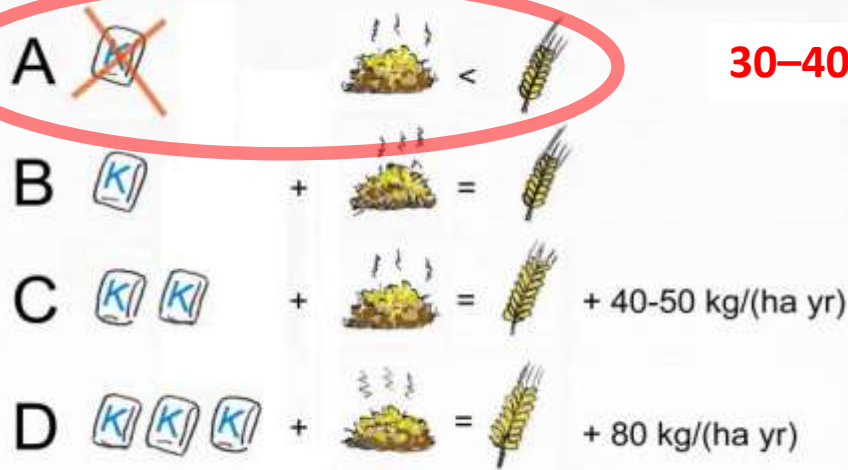
Fältbalans

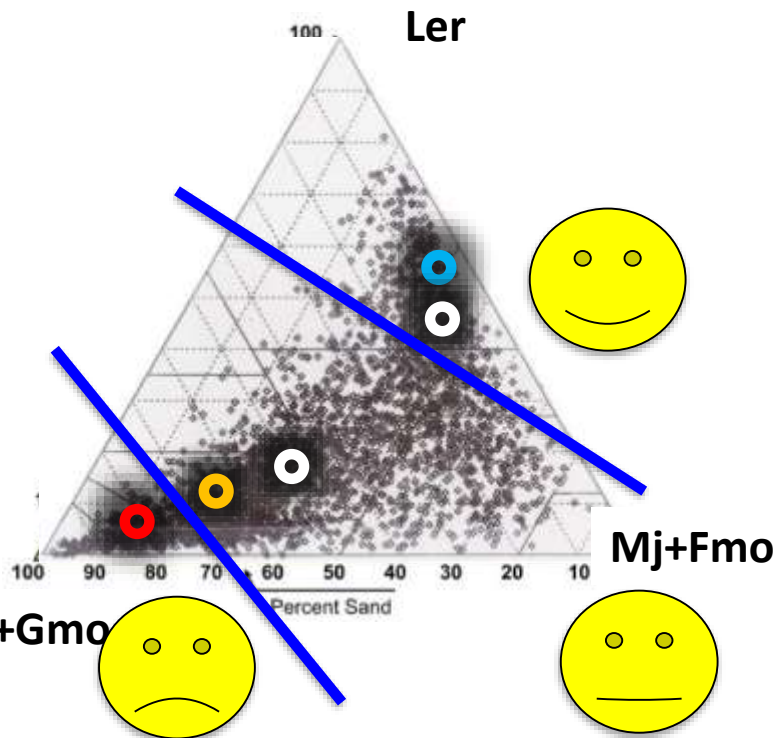
Markprocesser

Kaliumbalanser i bördighetsförsök

30–40 års kaliumbalans, ogödslat

Kungsängen
gyttjelera

Fjärdingslöv
moränlera

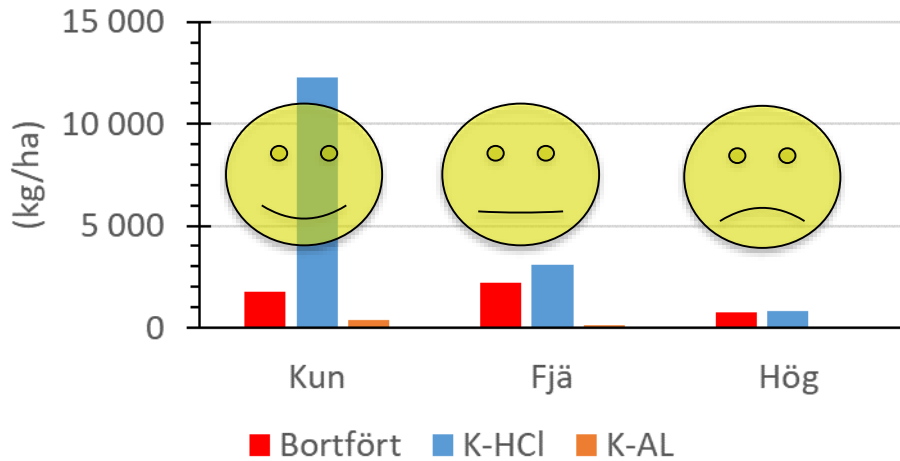

Högåsa
lerig sand

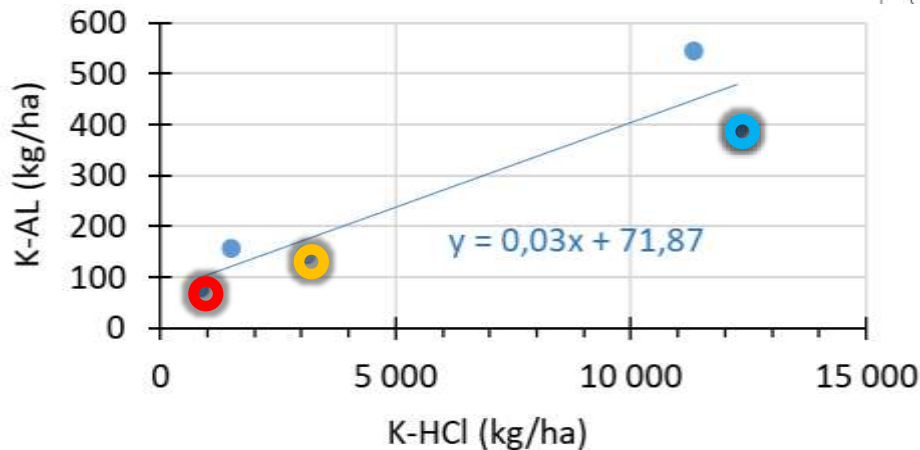

Kaliumbalanser i bördighetsförsök

Bortfört 30–40 år, ogödslad led
Återstående K-HCl, 0–25 cm

Återstående K-HCl, 0–25 cm

Kungsängen
gyttjelera

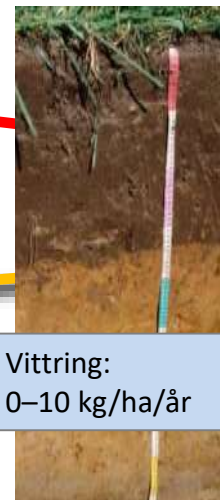
Vittring:
40 kg/ha/år

Fjärdingslöv
moränlera

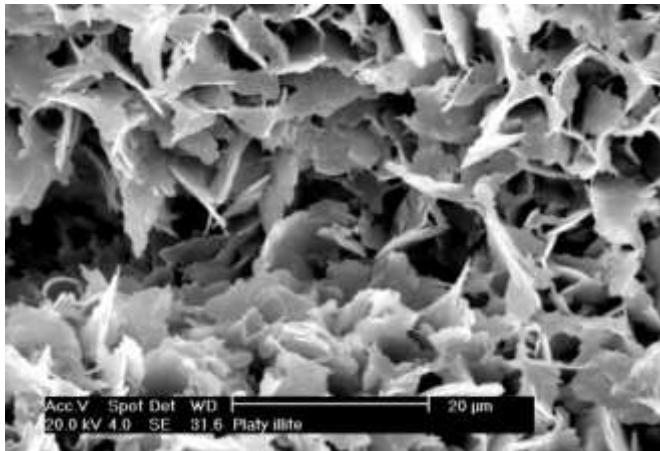
Vittring:
65 kg/ha/år

Högåsa
lerig sand

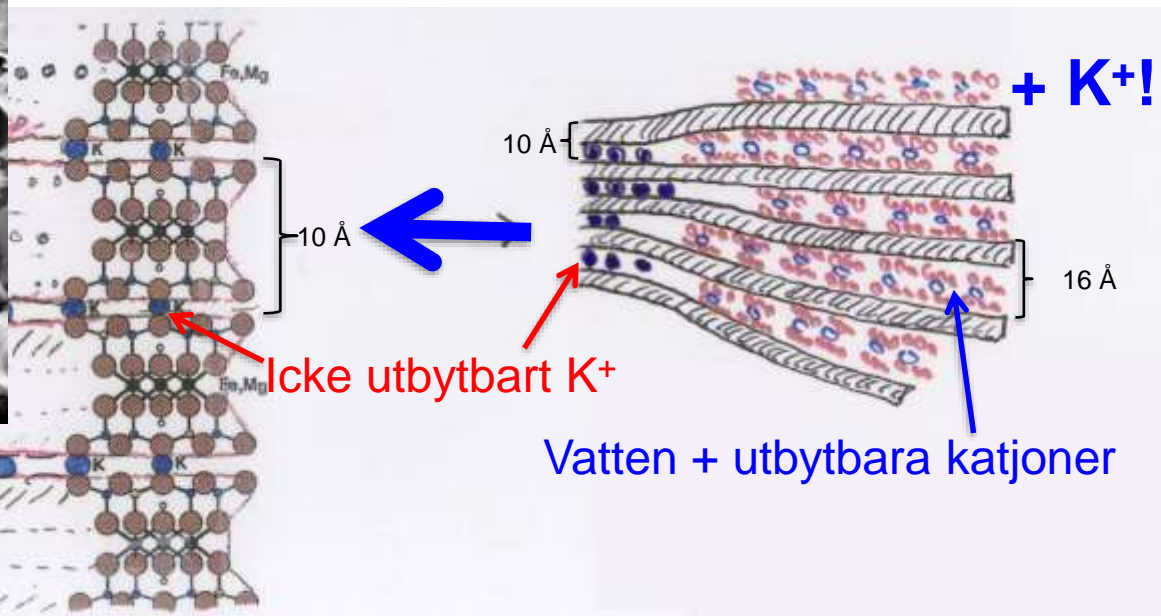

Vittring:
0–10 kg/ha/år

Kaliumfixering – problem eller möjlighet?

Fixering: vittring baklänges

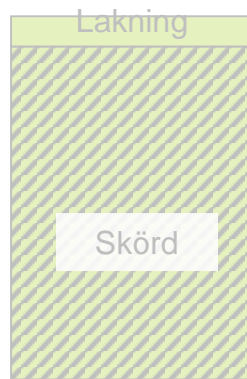

Positiv fältbalans

Negativ fältbalans

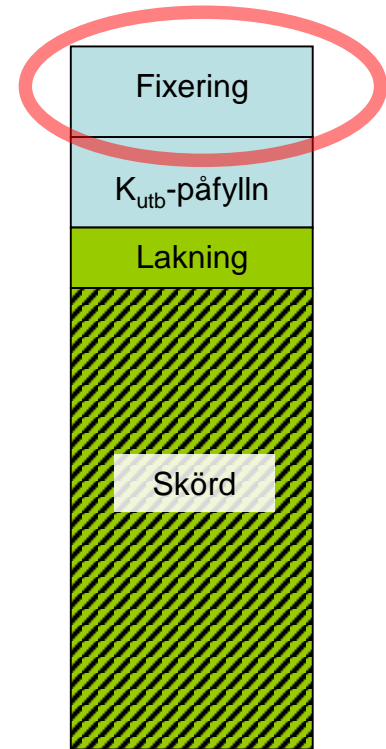
Källor

Sänkor

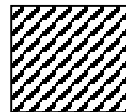
Källor

Sänkor

Till- och bortförel, marken

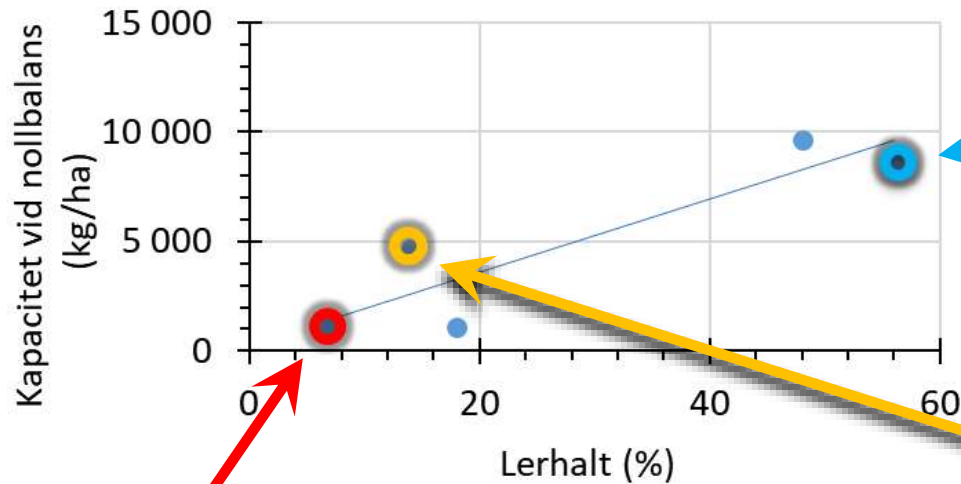

Fältbalans

Markprocesser

Kaliumfixeringskapaciteten (mätt på labb), positivt korrelerad med lerhalten

Vittring:
0–10 kg/ha/år

Högåsa
lerig sand

Vittring:
40 kg/ha/år

Kungsängen
gyttjelera

Vittring:
65 kg/ha/år

Fjärdingslöv
moränlera

- Tunga jordar: kaliumfixering dämpar risken för överdrivet hög K/Mg-kvot
- Lätta–medellätta jordar: risk för överdriven K/Mg-kvot

Lerklass	Antal	Andel för hög K/Mg
2. Sv leriga	20	15%
3. I Sa	52	13%
4. I Mo (5-10)	42	24%
5. I Mo (10-15) & I Mj (5-10)	59	14%
6. LL	95	13%
7. ML	130	9%
8. SL	115	9%
9. MSL	22	0%
	535	12%

För hög K/Mg-kvot:

K-AL I–II:	>2,5
K-AL III:	>2,0
K-AL IV–V:	>1,5

Sammanfattning

- Utbytbart kalium buffras av K-HCl i lermineral: vittring och fixering
- Ingen uppenbar relation mellan K-HCl och faktisk utvinning av kalium: upptaget styr
- Lätta jordar behöver uppmärksammas
- Mg-brist p.g.a. hög K-AL orsakas troligen inte av hög K-HCl?

Diskutera

1. K-brist efter vallbrott: behov av studier på säsongsdynamik?
2. Brist på rekommendationer för K/Mg-kvot: vem sammanställer och vad? nya försök? ny forskning?
3. Kartlägga Mg-brist? Mg-överskott?
4. Erfarenheter av ammoniumfixering?
Kaliumfixering efter ammoniumgödsling?